چۆنێتی هێنان و ئەنجامی بەد ڕێوە دەبرێت لە کرێکاران لە ئاری ئەنگەلە لە ٤ ساڵەوە ئاڵتوونی ئاشتانی

(مەکتەبی ئاشتی لە ئەنگەلەیەکان)

کەنەدای چەند ڕۆژێکی ڕابردوو ڕاگەیاند: کرێکاران لە ئاری ئەنگەلە لە ساڵی ٢٠١٩ەوە ئەزموونی ئەنجامی بەد ڕێوە دەبرێت، کە تەنها لە ساڵی ٢٠٢٣دا ٤٢ کرێکار بە هۆی نەخۆشی و ئەنجامی بەد ڕێوە دەبرێت گیانیان لەدەست داوە، کە ئەمە ٣٠ لە سەدی زیادبوونە بەراورد لەگەڵ ساڵی ٢٠٢٢دا.

ئەو داتایانە لە لێکۆڵینەوەیەکی هاوبەشی نێوان وەزارەتی کار و کۆمەڵگای پارێزەرانی مافی کرێکاران ئامادە کراون، کە تێیدا ٦٨٠ کرێکار و ٤٢ کارگەی چالاکی لە ٣ پارێزگای سەرەکی ئاری ئەنگەلە لە ماوەی ٤ ساڵدا لێکۆڵینەوەیان لەسەر کراوە. ئەنجامەکانی لێکۆڵینەوەکە دەریدەخات کە زۆربەی ئەو کرێکارانەی کە گیانیان لەدەست داوە، کرێکاری کاتی و ئەو کرێکارانەن کە بە بێ ڕێنمایی و بە بێ ئامێری پارێزەر کار دەکەن.

بەڕێز ئەحمەد سەلیم ڕەشید، وەزیری کار و پەروەردەی پیشەیی، لە کۆنفرانسێکی ڕۆژنامەوانیدا ڕایگەیاند: «ئەو ژمارانە ئەوەندە زۆرن کە ناچارین بە ئاشکرایی قسە لەگەڵ خەڵکدا بکەین. ئەوە تەنها ژمارە نییە، بەڵکو ژیانی مرۆڤەکانە کە لە کارگەکانماندا لەدەست دەچێت. ئێمە بڕیارمان داوە کە لە مانگی داهاتوودا ڕێنمایی نوێ دەربکەین و سزای توند بۆ ئەو کارگانە دابنێین کە پابەند نەبن بە یاساکانی پارێزگاری لە کرێکاران.»

لە لێکۆڵینەوەکەدا هاتووە کە زۆربەی ئەو کارگانەی کە ڕووداوی کوشندەیان تێدا ڕوویداوە، کارگە بچووکەکانن کە کارمەندەکانیان کمتر لە ٥ کرێکارن و بە شێوەیەکی فەرمی تۆمار نەکراون. بەڕێز ئەحمەد سەلیم ڕەشید ئاماژەی بە ئەوە کرد کە وەزارەتەکەی ئامادەیە سزای قورس بدات بۆ هەر کارگەیەک کە بە بێ ڕێگەپێدان کار بکات و کرێکاران بخاتە مەترسییەوە، بە تایبەتی ئەو کارگانەی کە کرێکاری منداڵ تێیاندا کار دەکات.

لە بەشی دووەمی ڕاپۆرتەکەدا هاتووە کە زۆربەی ئەو کرێکارانەی کە گیانیان لەدەست داوە، تەمەنیان لە نێوان ٤٥ و ٦٥ ساڵدایە و زۆربەیان ماوەی زیاتر لە ١٠ ساڵە لە کارگەکە کار دەکەن. ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە ئەزموونی کار هۆکارێکی گرنگ نییە لە پارێزگاری لە کرێکاران، بەڵکو پێویستە ڕاهێنان و ئامێری پارێزەر بە بەردەوامی بەکار بهێنرێت.

بەڕێز ئەحمەد سەلیم ڕەشید ئاماژەی بە ئەوە کرد کە وەزارەتەکەی ئامادەیە سزای قورس بدات بۆ هەر کارگەیەک کە بە بێ ڕێگەپێدان کار بکات و کرێکاران بخاتە مەترسییەوە، بە تایبەتی ئەو کارگانەی کە کرێکاری منداڵ تێیاندا کار دەکات. ئەو وتی: «ئەگەر کارگەیەک بە بێ ئامێری پارێزەر کار بکات و کرێکارێک تووشی کێشە بێت، ئەوا تەنها کارگەکە سزا نادرێت، بەڵکو خاوەنی کارگەکە دەچێتە بەر دادگا وەک تاوانبار.» ئەو وتی ئەم بڕیارە لە مانگی داهاتوودا جێبەجێ دەکرێت و تا کۆتایی ساڵی داهاتوو هەموو کارگەکان پێویستە پابەند بن بە یاساکانەوە.

لە لێکۆڵینەوەکەدا هاتووە کە زۆربەی ئەو کارگانەی کە ڕووداوی کوشندەیان تێدا ڕوویداوە، کارگە بچووکەکانن کە کارمەندەکانیان کمتر لە ٥ کرێکارن و بە شێوەیەکی فەرمی تۆمار نەکراون.